

Cap. 4. De Proprio.

plicatur. *Res* Primam *prim Min.* quia semper ita est, atq; pro quocumque
Ania temporis: unde canescere n̄ potest homini pro quocumque tempore, q̄ t̄m̄ in senec-
 tute: *Proprium* v̄o quarto modo est pro quocumque *Ania* temporis. Et t̄m̄ quoad exi-
 am potest dicitur separari; n̄ potest quo ad convenientiam.

S. Esse proprium q̄z 3 libus c̄nis. *Art. Proprium* ab i-
 incommuni: et t̄m̄ n̄ pertinet ad aliq̄ ex q̄ tuor membris: q̄ constituet aliam de nouo.
Probo M̄i, quia si p̄tineret ad aliq̄, esset ad quartum; ita n̄ est omni, quia mul-
 ta alia n̄ h̄nt q̄zq; s̄is c̄nos; nec s̄, quia aliq̄ s̄is in senectute amittunt: q̄
 n̄ pertinet ad aliq̄d ex membris numeratis. *Res* Ma; quia ex quoque libus
 solus gustus, et tactus sunt proprietis 4° m̄i v̄i utis. Aliqua sunt c̄ntatis proprie
 tatis perfecti. Est licet a t̄m̄ sumptum n̄ sit Uniuersum: ha proprietates non
 requirunt s̄tutum uniuersum: sicut respiratio, conuenit animali pulmones h̄nti. Jam
 v̄i s̄is v̄o conueniant, s̄ impediunt, semper t̄m̄ q̄ran̄, quoad convenientiam.

Art. 2?

Expli c̄n̄ definitio Proprij 4° modo.

Proprium Plurimum est id, q̄t̄. uol. toti, soli, ac semper alicui *Speciei*. Quae de-
 fitio comprehendit q̄sortim Propria sp̄s̄a, et non complexa. Parta semper si
 ḡnt in omni tempore *Ania*, seu n̄ario. *Mod* aut̄ est n̄ario, q̄t̄ n̄ potest negari de
 subto in subti euersioe; s̄: *Proprium* sit v̄ale, sine uois, sine negiunum. Unde colligit̄
 haec Propria emanare, seu q̄t̄ emanare ab euss̄a subti, cui necessit̄ Loḡa c̄iunt.
 Colligit̄ etiam, illa quae sunt inseparabilia t̄m̄ quoad exiam, *Ug* albedinem a
 Cigno, non recurrere cum Proprio quarto modo.

Quamuis aut̄ Porphyrius definiuerit sola Propria specifica, q̄a
 facilius cognoscuntur; etiam dant̄ Propria ḡnica: q̄a cum *Ania* uois sit̄, perfectio est
 alit̄, defect̄ secum aliquam p̄fectioem accidentariam, tam̄m̄ sui comitem, et indiam,
 ut *Ania* uiḡca. Unde sicut *Gr̄a*, et *Sp̄s* per h̄ias excedunt in p̄fectioe essentiali, ita
 per proprietates in accidentali. In *Gr̄a* summa cum n̄ h̄cant proprias *Anias*, ita
 carent proprietibus ualibus, q̄ sint ḡlitate: possunt t̄m̄ h̄re ḡlitate ualibus, negi-
 uas, et uois; *Ug* Subtia et susceptina p̄iorum
 Queres q̄ indiam h̄ant diuersas ḡlitate ualibus, sicut h̄nt
 ueras

De Naturis in specie.

veras vias? No negare. Pr, quia diversa pro prietatibus oriuntur ex diversa perfectione essentiali: sed omnia in via sunt etiam perfectioris essentiali: quod habent diversa proprietates. Pr, Mi, quia omnia in via sunt eadem operis; et unum perfectius, alterum in perfectius illas exerceat; ut literatus, et rusticus dicuntur: quod habent eadem proprietates, quae eant tales operes.

Consi, quia si tales proprietates distinguuntur tamen non possunt provenire a diversis speciebus: si distinguuntur specie, iam in via distinguuntur specie; siquidem diversis proprietatibus cogitamus distinctionem specierum: quod non dantur diversa proprietates rationes. Reliquae tamen, et negat, forte non repugnant ut haec negatio. Cuius, haec veritas ad modum lineam. Quomodo autem viae includentes sint nobiliores, quam specie; non possunt eandem proprietatem rationes, quae sunt limitatae, et detracta ad unum, et ideo infundenda.

Q. Proprietas latens obij. i. Est figuratum a Proprium 4° modo in corpore tantis quibus: et tamen non est illi natura: quod non requiritur ut Proprium 4° modo inat natura. Pr, Mi, quia si quis, cuius est species praeter congentem, non potest praeter natura: et omnes species figuratum praeter congentem de corpore (siquidem naturaliter, et saltem dimittitur potest mutari): quod figuratum praeter congentem de corpore. No dist. Ma; Est figuratum indetracta sumptum; id est tenet hanc, si illam figuram, praeter natura de corpore significatus, Consi. Ma; est figuratum latente id est hanc, ne libellam figuram certam, praeter natura. Ma; haec non praeter congentem. Sicut haec, si illa praeter natura; haec, si illa veritas in Petri est congens: Quantitas vero, et veritas abstracta est natura in illius.

Q. Quatuor prima quantitates sunt propriae 4° modo in elementis: et tamen nec solis, nec semper illis conveniunt: quod Proprium 4° modo non est soli, ac semper. Pr, Mi, quia calor convenit etiam mixtis; et ferro: quod non est igni. De indifferens separati de aqua, quod calefacit; quod illi non est. Non per: nam forma, et eius natura non possunt esse affrari de eadem re. No, quatuor primas quantitates sumptas in qua summe intente, et connate de bito esse proprietates 4° modo in elementis; et non sumptas in qua summe, et intente, non connate de bito: docet non modo potest eandem mixtis, et ferro, et cal. Quomodo autem haec quantitates aliqui separant ab elementis quod etiam, non separant tamen quod orientiam; sed si illis connate de bito.

Art. 39

Quomodo Proprium Praeter natura sit natura?

Qui affir. Pr, quia Proprium Praeter natura est natura, quod praeter natura de quibus in qua haec quod est

Cap. 4. De Proprio.

q̄le est accidentali, & n̄ario: q̄ constituit q̄um Utē. H̄oc autē des̄io expl̄ican
da est sicut reliqua des̄ioj Ut̄um: un̄ seq̄t̄, n̄ ē essentialē. Parta I in quales r̄ij
est q̄ij, & sp̄ij: accidentali r̄ijcit Ōriam: n̄ario r̄ijcit Accidens.

Necessitas autē est duplex; altera Loḡa, altera Phys̄a:
Logica dar, q̄ r̄ij nec diuinitus p̄t̄ al̄i se fieri: ut oppietas, quā fluit ab es-
sentia; Ūq̄ r̄ijibile, q̄ fluit a ess̄ia h̄oij: s̄t q̄ etiam n̄ario comit̄ar: sicut
propriet̄as Regia, ut negatio Lapidis: s̄ r̄ij, ut ē c̄ijci bile a Deo, rel̄io r̄ijcum
equo in animali. Necessitas Physica prouenit a beatitudine, et q̄m̄ij n̄atio n̄ possit
aliter se fieri, p̄t̄ t̄n̄ d̄initus; ut motus respectu Celi.

Iq̄i ad quartum Utē s̄t inseruit necessitas Loḡa; q̄a q̄ Ph̄on
Proprium quarti Utē n̄ p̄t̄ negari In̄ sub̄i corruptione: s̄t sola illa, quā sunt n̄a
ria necessitate Loḡa n̄ possunt negari In̄ sub̄i corruptione: q̄ sola hac necessitas per-
tinet ad q̄um Utē. Phys̄a autē necessitas simpliciter est c̄ijgens, q̄a pendet ab eia, q̄
etiam c̄ijgens. Un̄ albedo respectu Geni non spectat ad quartum Vniuersale,
quia solum Physica est necessaria.

Omnia Propria 4° modo pertinent ad q̄um r̄ijabile: aliqua t̄n̄
ad illud pertinent, q̄ n̄ sunt Propria 4° m̄o; Ūq̄ uolunt̄, & īt̄ium spectant ad q̄
tum Utē r̄ij homin̄ij; n̄ t̄n̄ sunt Propria q̄lij 4° modo, quia n̄ c̄ijunt soli. Pa-
nt̄ item Propria q̄ica, q̄ p̄rīi de orientib; sp̄ij; Ūq̄ t̄t̄ium, uisum de h̄oc,
et equo: & d̄ani Propria sp̄ija, quā p̄rīi de p̄tib; solo n̄ orientib; ; Ūq̄
rite de Petro, & Paulo. Non tamen omne Proprium q̄icum ē q̄ij; ut p̄ci in fac-
tino, & uisio, q̄ sunt propria at̄ij; & sunt sp̄ij in sima q̄ij h̄uius, & illius t̄t̄i
u, & uisui. Si t̄t̄er non omne Proprium sp̄ijficum est sp̄ijcia inf̄a; q̄a illud
humanum est Proprium sp̄ijficum, q̄t̄ s̄t p̄rīi de h̄oib; ; Perinde est Genij ad
īt̄ium agentem, & patientem in Concreto.

Sed Proprij des̄io obijct̄is s̄: Eadem r̄ij n̄ p̄t̄ esse
propria ōiis: s̄t Utē est aliq̄a ōi: q̄ Proprium n̄ ē Utē. Probo Ma; q̄a Proprium
t̄i ē opp̄a: q̄ n̄ p̄uunt dari simul in ead̄ re. Ūq̄ dist̄ Ma; d̄em̄ r̄ij p̄t̄ esse
simul propria, et ōi n̄ ēij sub̄i, Con Ma; r̄ij d̄ijerum, neq̄ Maiorem. Unde
Proprium, Ūq̄ r̄ij, est proprium r̄ij h̄oij, ōi, seu Utē r̄ij particularium homin̄ij,
Ūq̄ Severat̄, & Plat̄onij.

Proprium n̄ ē Utē r̄ij sp̄ij, q̄a recipiat̄ cum illa; nec r̄ij ind̄ij,
quia ē Utē p̄rīi sp̄ij; Proprium autē n̄m̄ p̄rīi, s̄e de ind̄ij h̄oij Ūq̄, p̄ r̄ij
uisus h̄oij, s̄ij competit: q̄ non ē Utē p̄rīi sp̄ij Ma; N̄ ē, quia Propri-
um p̄rīi de ind̄ij p̄rīi, sicut n̄ p̄rīi d̄ijant̄ sp̄ij, s̄ non est p̄rīi p̄ accidens:
alioq̄n q̄ri p̄rīiunt p̄r accidens, quia p̄rīi mediante sp̄ij, & gradus sup̄e-
rior̄i d̄ijant̄ h̄oij inferiorib; .

Cap.

De Utibus in Specie.

Caput. 5.

De Accidente.

Hoc caput continet tres Accidentis Defois, et unam diuinem. 1^a Defois ita fit; Accidentis est id, quod ad aliquid, et abest in subiecti corruptione. Quod est id, quod inesse, et non inesse potest eadem re. Quia est id, quod nec est Genus, nec Species, neque Ordo, neque Proprium; semper autem inest subiecto. Diuino est in Accidenti separabile, et inseparabile.

Quaest. unica.

Utrum Accidens habet explicum, et definitum?

Art. 1°

Probanda ne sint Accidentis Defois?

Accidens habet Physicum, et Logicum: illud est, quod Physice, et realiter inhaerent subiecto, sive coexistens, ut rititas, sive congens, ut albedo. Logicum est, quod congens per se de subiecto, sive inhaerent Physice, et realiter, ut albus; per se sine extrinseca, et quod denominationem, ut uelitas, et negatio. Igitur Accidentis Logicum sic definitur: Id, quod abest, et ad aliquid in subiecti corruptione. Porro talis quod significat Uelitas, Adus, et abest, significat idem congens, sicut quod potest affirmari, et negari sine subiecti corruptione quod est inueniunt. Nec autem subiecti in illius subiectum inhaerentis, sed in foris, seu parte Accidentis, cum quod Accidentis habet eandem congens, sive aliqui sit in genere sum Accidentis, ut albus in lapide, sive sit substantia, ut auratum in ligno; sicut negatio, ut non lapis in hoc.

Obj. 1° Mors est Accidentis in hominis, et combustio in domus; et non possunt affirmari de subiectis in illorum corruptione: quod falso est, quod abest, et ad aliquid in subiecti corruptione. Respondeo. Illa, et dist. Illi. Mors, et combustio non possunt affirmari in subiectorum corruptione quod est inueniunt, Conc. Illi; in subiectorum corruptione quod ad aliquid autem, non Illi. Est in hoc sensu intelligi illa parte Defois, quod scilicet Accidentia possunt affirmari, uel negari de subiecto, quod est in subiecti subiecti; quoniam si nulla destruant etiam ipsius subiecti.

2° Vel illa parte, abest, significat separabilem rationem, et intentionem; id est negantem per illum Accidentis de subiecto: non intentionem, quia est Proprium quarti praedicti possunt separari a subiecto, per illum in illorum corruptione; sicut si sunt per se ipsas subiectorum; sed sine extrinseca: non rationem, quia aliqua Accidentia non separantur ratione a subiecto, ut albedo a Cyano: quod Accidentis non potest abesse. *Intelligi*

Cap. 5. De Accidente.

ua, aut na communi representate in spc effioili: quia talis relai n coit cogentor
na abstracta, et raria; siq sibi dati aptitudo, que e eiy fundum proxim. Tota
son e la relai privi, creatio, doctri, d'insti: que p' fundy coitnt rebuy, q' nuy
nemo de illiy cogit. Dixi etiam (caiam subti) d'ne ca aliquo mo obtinam quia
relatio partiy coit Petro, per solam loiy abticiom, et representationem, q' aliquo mo
tempo p'tinere ad partia; cum relata sint in simul natura.

4^a Co: Negoiz pure cogentey ut coiant subto, nec sui nec
subti regunt caiam. P' quia na negoiz tunc a'ffiait de subto, q' in illo n eam fia
negate. It ut fia negata n' de in subto, nec requiritur caia subti, nec ipsiuy fia:
q' taly negoiz nec sui nec subti regunt caiam. P' Mi, quia absq' ulla caia
na propositiony sunt uel. Adamy non sciet, n' loquitur: & Similiter de Sicutichy
to n' exiente: q' caia n' requiritur.

5^a Co: Priviuy rales (nabst q' conueniunt, p' rai), et cogentey,
ut coiant subto, requirunt illiuy caiam ralem; sui uo priuam. P' quia priuay ralia
fia in subto apto: et subto n' e aptum ad. fiaim ralem cogentem, nisi rali coiat.
q' regunt ralem caiam. Deinde tale subto cum coit n' fia, habet priuam illiuy.
q' priuay coit priu. Dixi q' coiant a parte rali, ut casuam utay p'ositionis, et si
fay, q' coiant p' rali: q' p' rai suffit caia obtina subtorum. Unitay autem, que est
partio ontis, n' est pura priuay; r' est, quia negat fiaim impossibilim subto: et cum sit
propriety quare p' rali coit raria an' cogitiam.

+ ut

Obj. Mortuum e' est priuay, raly uita, cogent rai Petri: et
en' a'ffiait de illo, n' regit caiam subti, imo potius illam destruit: q' priuay raly in
p'nty n' requirunt subto existentiam. R' Mortuum e' est, duplx sumi; 1° n' ut par
ticipium p' rali signat separiōem uita, iam factam: 2° ut n' signat absolute pri
uam uita: que uita duplex est, altera essentialy, altera accidental; essentialy est ipsa uita
accidental; sunt eiy operationy.

Itaq' Mortuum e' d' p' rali uen' a'ffiait de Petro rai uita acci
dental; q' uim est q' Petry iam emisit functiony uitaly. Nec aut uita
essentialy, mortuum e' a'ffiait de Petro p' Sine d'chen accepto, id est de eiy corpore,
d' q' anima exallit, q' Petry ~~corpus~~ camum spium exhalauit. Si n' sumat
Mortuum e' secundo modo, prout signat separiōem uita absolute, p' rali est falsa, sine
a'ffiait de uita essentialy, sine accidental; q' Petry cum p' rali ca uita d' corpore, d' coit
non est subiectum anime. Deinde quando n' coit, n' est capax operiōum uitalium; et coit
n' h'et priuam illarum, quia n' e' subto aptum ad illos. Quod si Petry sumat p' rali
modo

De Utibus in Specie.

in Dechen pro corpore; proprio vituera, et mortuum est; Summum pro privatione, vita est
 naturalis remota. Quo pacto. Utibus autem de mortuis in ordine passionis; obdormit
 dormita, et lignum combustum.

Art. 39

Accidit rate, et intrinsecum sit Utis
 subtorum, in qd non exit?

Responsum negativum. Quia Utis requirit eandem cum suis in foribus. Ut Accidit
 longitate intrinsecum non habet eandem cum subtoribus, in qd non exit, falsum enim dicitur
 Accidit a albus: quod non est Utis in illo. Ut Accidit quod Utis non est Utis, nisi
 in concreto (quia non dicitur Lapis et albus; sed est albus): sed non potest esse in con-
 creto, nisi existat in subtoribus: quod non potest esse Utis, nisi existat in subtoribus. Consequenter, quia
 in 5° Utis prior est causa quam identitas; ut supra videmus. qst. 3. art. 2. Utium in g^o.

Aliqui tamen dividunt Accidit in ante, et postale: ante dicitur
 cum, quod existit in subtoribus; postale, quod est Utis post aptum, ut sit in multis, sicut in illo
 Utis non existat. Probantur, quia Utis est unum quod aptum est in multis: sicut Accidit
 longitate; et album, aequum existat in subtoribus, hoc aptum ut sit in illis: quod existit
 Utis non illorum. Quia Mi, quia Accidit postulat essentia inherere in subto. Quia
 dicitur Mi. Accidit aequum existat hoc aptum ut sit in subtoribus inherens, et in foribus
 is, Con Mi: ut sit in inferioribus, Neg Mi. Ut apta ad inherendum est etia
 ly Accidit; quia est apta foribus ad subtorum: aptus vero ad attendendum in partibus
 bus per eandem quanta Utis, est illi essentia. Atque adeo falsum est, dari album
 in eo quantum Utis, nisi daretur subto, a quo abstracta haec.

2° Si Accidit rate, ut sit Utis, requirit etiam in inferioribus
 requirit etiam in omnibus; sed si hoc ita sit, nullum dabitur Accidit quanta Utis,
 sicut album non existit in omnibus, in qd adhuc existit: quod Accidit non requirit etiam
 in inferioribus. Maior pars, quia non datur maior ratio, quare existat in aliquo, quam in omnibus.
 Quia Non illicom. Responsum est, quia ut aliud sit Utis, non requiritur etiam in omnibus par-
 tibus, in qd potest existere; sed satis est, quod sit in multis: sicut Accidit
 de facto est.

3° Priora quatuor Utia sunt inferiora, de qd prianti
 ante quam in illis existant: quod etiam quantum illa habebit. Neg Coa; mas
 iocrua

ratio est, quia istius personae hinc infertur, cum ego habent identidem an omni in
illam autem cadit, quia illi inveniunt essentialiter, aut ratio: at uo quantum vlt n fiet
idem cum subit anguamini hinc cadit; quia illi conuenit cingentes: & Deo falsi
affiat de illigante castitiam.

Ultimo. Homo est vlt congeris quinti p[ro]p[ri]i h[ic] v[er]bi
diuini: & t[er]m[in]u[m] est aut in pluribus; g[er]o ad quintum vlt n regit, ut sit aut in pluribus.
N[on] p[ro]p[ri]a, quia h[ic] n[on] est aut vlt n[on] t[er]m[in]u[m] diuini; esset autem, si reliqua v[er]ba p[ro]p[ri]a
sone assumerent aliaj humanitates. Sed h[ic] v[er]bis assumptis ali b[er]o p[ro]p[ri]a
lum est.

Finis Ultim in Gre, & Sp[eci]e.

[Faint, mostly illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Liber Prætorium

PRÆTORIUM

Inter huius libri fuit Aristoteles. Subiectum sunt Prædicamenta, seu categoriæ, seu ordines, ac series omnium rerum. Præcipue tamen agimus de nominibus ipsorum Prædicamentorum; quia hoc est proprium munus artis Peripateticæ, alibi est Dialectica. Secundario autem tractatur etiam de verbis, quæ in istis Prædicamentis collocantur, licet exalta illorum tractatio pertineat ad Metaphysicum.

Cap. primum.

De Equivocis, Voci, et alijs nominibus.

In hoc capite proponitur Prætorium triplex; Prima est Equivocorum, in duodecim. Equivoca sunt ea, quorum nomen eorum est, ratio uero Subiecta non accommodata est dictioni. Secunda Univocorum ita; Voci sunt ea, quorum nomen commune est, et ratio Substantia nomini accommodata est eadem. Tercia Determinationum, quæ sunt ea, quæ ab aliquo habent nomina appellationem solo differentia casu.

Quæstio 1^a

Quid, et quotuplex sit Equivocum?

Art. 1^a

Multiplex Equivocum de
viro explicat.

Equivoca vel sunt, a casu, ut dicitur de vno Equivocum; A consilio, et dicitur Alogæ. Equivoca à casu sunt, quum nomen est eorum; ratio uero Subiecta omni dictioni sunt ea, quæ alijs omnibus quibuslibet rebus significat, ut Gallus ad hominem, etiam quem, qui te vocat Vici in alio, in gallo continentur. In Equivocum Alogæ sunt, quæ habent nomen

De Analogis.

nomen, & rōm aliquo mō cand; simplr tñ linea. Sen sunt ea q̄ dicitur significibus sua
sigcata sigeant: s̄t in ita dicitur, ut q̄dam modo sigeat eodem. Uq̄. Utmo ad hominum
uerm, & p̄ictum.

Alloq̄. in p̄to diuidunt. scilicet in Analoga inaequalitatis, attributis, & p̄
portionis. Analoga inaequalitatis s̄nt, quōd nomen, et rō s̄oie eat, inaeq̄ in eamē
p̄fecto in inueniunt q̄ ad p̄fectōem accēntariam; ut oia grā, quz rōe dicitur p̄fectum, et
p̄fectiora in una specie, quam in alia; Uq̄. at ē p̄fectius in hōe, quam in equo; quia
rōe est p̄fectius, quam hūmibile. Hoc abtūtē sunt Uia. Species in fine et p̄fecta
in omnibus indiuiduis; siquidem dicitur inuicē, per quos contrahunt, sunt aequalis
p̄fectionis.

Alloq̄ attributis sunt, q̄ rōm est et rōm cōi, & eodem mō in trīm,
diuisa in hūm dicitur ad illud: q̄ respiciunt omnia unam frām inuentam in primo Alloq̄to,
et diuiso modo: Uq̄. sanitas et frā, et q̄ at de sanum ut subitum, gubus ut signum, idus
ut cā. At, in quo subitā frā de primū alloq̄atum, q̄ respiciunt reliqua Alloq̄ta secun
daria: & deo n̄ possunt explicari, n̄ rō ab primū. Quod si est cōi reliquorum vel finalis, et
efficiens, et exemplaris, et malis; Uq̄. at sanum ē cōi finalis Medicinae. Medicus efficiens.
In Analoga hōnt de rōi, dicitur uisus ab aliis, ut sanum: q̄n̄ habent diuisum nomen de
uerm uisus ad d̄, et salutem. Dicitur enim dicitur salutem, et p̄fectu hominis, cui sala
tem affert, homo uē in d̄ salutem, et sanus.

Alloq̄a p̄portionis sunt illa q̄n̄ hōnt rōm cōi, rōm uō s̄tēm, sen ear
dem p̄portionatib; Uq̄. p̄mum ad fontem, p̄mum flumens; rad cor p̄mum uita, et ad ins
tant p̄ncipiū tepis. Deriuit hoc ab Alloq̄is attributis, quia hōc hōnt cand frām;
Uq̄. sanitatem. Alloq̄a p̄portionis hōnt p̄tō rōis diuisas rōis; ut cerni in capite p̄y. Diui
duntur hōc Alloq̄a p̄portionis in Alloq̄a p̄portionis p̄prie, & improprie. Illa p̄prie, et
uē hōnt frām rōm nōc Alloq̄, ut p̄ia; hōc uō hōnt frām p̄prie inuerm, in alijs
improprie; ut uisus uerm et in homine, per Metaphoram in vegetib; Diuiduntur p̄tō
in essentialia, & Accēntia; in Alloq̄a q̄ ad nām, & quādam mōm, &c.

Art. 2.

Expeditur aliquae difficultates de Analogis.

Quaeritur de Analogis attributionis & p̄portionis distinguantur in d̄. Alloq̄a; q̄ Anal
oga attributionis semper dicuntur habitudines ad primū, analoq̄atum: quod n̄ rep̄ci
etur

et in Analogis: qd et illud

Obiicit 1°. **S**ana v^o solum dicunt attributum ad id, a q^o de-
nominantur: et denominantur in abstracto, n^o ab ali: qd ad finem, non ad primum a
nalogatum omnia dicunt eum. **Op** **Obi**; denominantur n^o a fin^o in concreto, quam
respicunt, ut cum, t^o effum; alio v^o procedit a conis, et ad concretum tractum. Unde
non solum procedunt.

2° Homo sit est Analogum attributionis, et proportio^{is} improprie ad
hominem verum, et pictum: qd hac in re n^o distinguitur. **Op**, non materialiter qd est
sit Analogum attributionis, et proportio^{is} in re frater; quia frater habet duos hodi-
nos. Nam ha^o pictus, q^o tenet refer^o ad unum, et ad eum captivum est Analogum attributio^{is}:
genus n^o ita se habet ad suam spem, et homo verus ad suam est Analogum proportio^{is}.

Quaerit 2° si fin^o qm respiciunt Analogia attributio^{is}, sit intrinseca in
omnibus Analogis? **Op**, qd Analogum est proprie attributio^{is}, fin^o sit intrinseca in primo
Analogo; in alijs v^o extrinseca: **Op** sanitas est intrinseca, et frater in ali; in pulch^o, et in bo-
trinseca. Qu^o v^o Analogia attributio^{is} sunt aetiam proportio^{is}, fin^o sit intrinseca in oib^o;
Op qm in Subis, et Accente. Semper t^o Analogia est divisa; quia Analogia attributionis, et
proportio^{is} sit fundata in fin^o, quae est in oib^o, et in secundarijs etiam essentiali v^o ad
primum, tamq^o ad eum; Analogia vero attributionis fundat^o in aliqua specie.

Quaerit 3° si Analogia per proportio^{is} distinguitur ab Univocis? **Op** aff-
irmative. **Pr** 1°, quia Univoca habent hanc rationem, seu etiam simpliciter, q^o p^o fundat^o
perfecte a divijs inferiorum, et n^o includat in illis: et Analogia n^o habent unam etiam sim-
p^o simpliciter a divijs inferiorum: qd n^o sunt Via. **Pr** 2° **Obi**, quia ens v^o s^o totam suam
rationem eum includit in Subis, et in eius Via; sicut in Accidente, et in eius dia:
qd Analogia n^o respiciunt a divijs inferiorum. **Pr** 3° **Obi** Univoca ad ea stura, ut p^o sita
a suis inferioribus nec illa includat, nec in illis includat: et Analogia proportio^{is} v^o ens ita
includit in divijs, seu in in modis eorum particularium, ut ab illis p^o fundat^o
nequeat: qd simpliciter n^o est unum, et multiplex.

Obj. 1°. Analogia duo prius de uno, q^o de alio: et Analogia pro-
portio^{is} proprie aequae v^o ad id deducit inferioribus; et sit in prius, et in Accente et in Al-
conitum rationum, et comparum: qd **Pr** **Obi** Analogia sunt Univoca. **Op**, qd ad Analogia
duo prius de uno, quam de alio, vel Analogia de Analogis attributionis, et proportio^{is} improp-
prie; vel duo prius de uno, quam de alio non habilitem; qd in Analoga
unum n^o eminet ex excellentia illius fin^o, in q^o coitunt; **Op** qm prius de
finitum

De A. quiuocis.

siuum; in contentia Subiecti Aloga uo oportio propria, ideo n̄ iouent Uia,
quia n̄ h̄nt unam effiam, sed semp̄ h̄ diuersam; Et n̄ dicuntur p̄ prius, & posteriori.

Obj. 2. S̄ ad Alogiam oportio sufficit similitudo in natura
n̄ de dependia, oēs species sub una specie erunt Alogae: hoc n̄ est d̄m̄: q̄ nec illud.
Pr̄ M̄, quia ut se h̄t h̄ ad summam aet̄, ita eque ad summam: q̄ uterq̄ perit Alogum.
Pr̄ N̄ M̄. Nō est, quia ad Alogiam n̄ sufficit similitudo in quocunq̄ natura,
sed in natura transcendente, q̄ sit inclusa in inferioribus, & in illorum diuis: q̄ h̄nt
tot Aloga, n̄ uo sp̄ij contenta sub genere uniuerso.

Int̄. Regula, q̄ in discriuimus Aequiuoca ab Alogis, est q̄
haec h̄ant dependiam, n̄ uo illa: q̄ sublata dependia tollit illud discrimen. Pr̄ N̄
Ais; quia Alogia n̄ cogit a priori, sed a posteriori ad uisita effiam. Probatur.
Om̄ Qualitates iouent Uia, q̄a cohem n̄ affiunt Subiecti: An̄ aliqua dependent ab
alijs: q̄ cogit ab illis: at uo cum Quantitatē iouent Alogia, quia Quantitas, et
Qualitas affiunt Subiecti diuina, & h̄nt effij fratres ois diuis.

Art. 39

Explicari & defendi Aequiuocorum diuisio.

Ex defectu Aequiuocorum constat, illa h̄re coiam in uoce, & diuisim in natura. Si uocis
sit in Alogis uia unius ad aliud, & in Alogis diuisim in natura, & in regione coia. Res Aloga
uoca di Aequiuocum Aequiuocatum; diuis q̄ de frate tres reles; primam coiam
in uocabulo, secundam diuisim in natura, & tertiā ad uocem significans. Nō aut̄ signum
di Aequiuocum Aequiuocatum q̄ dicit diuisas reles significandi ad res significatas.

Obj. Per Alogem Aequiuocum prius ē diuidendum, q̄m referendum:
q̄ n̄ h̄t defectū, an̄ q̄m n̄ uidetur. Pr̄ Alogem loquentem ē fuisse de Alogis in sp̄i, n̄ uo in
gr̄e: nam si quis uelit definire Aequiuocum in sp̄i, sc̄a detriatum; q̄ Gallum, prius
diuidet̄ aut̄ ab h̄o: at uo Aequiuocum in sp̄i, pr̄ ut ē prius uocē ad hoc, & ad illud
Aequiuocum, n̄ dicit multas res detriate, sed t̄m uoces rerum Aequiuocatum in sen-
sū, quae una defectū alijs nō caplicari.

Int̄. Comp̄a q̄ accipit n̄ possunt caplicari uia defectū: & Alogi
uoca sunt comp̄a q̄ accipit: q̄ possunt h̄re uia defectū. Pr̄ M̄. Aequiuocum
n̄t̄o summam, dunt̄ multas res; si frate, sunt multas reles: q̄ h̄t comp̄sita p̄oac-
edens. Nō comp̄sita p̄oac̄edens, & complexa, n̄ posse definiri defectū effiam, p̄oac̄-
tamen defectū complexa, & descriptiua.

2. Unicus nōis sumivā significat, q̄ est fr̄a, n̄ a sonu, q̄ h̄et se
veluti m̄i: s̄ in Figuris significatio est multiplex, ut una: q̄o Figuram n̄ habet
unum nomen. Q̄ nōi trip̄ sumi: primo p̄ uocē dearticulatā; secundo p̄ uocē, et
significatōe s̄tā, ita ut utrumq̄e dicat̄ de fr̄a. Tercio p̄ uocē dicit̄ significatōem connatā
de uocem. 1° & 3° modo nomen Figuram ē unum, q̄ ē una in uocē: ut 3°
modo h̄c̄t p̄t̄ significatōes, n̄ ē multiplex; nam conueta, ut sint multa, recipiunt multi
plicem fr̄a, & sub̄ti. 2° modo q̄ nōi h̄et plures significatōes, n̄ ē unum: talia
sunt Figurae à casu; nam sicut plures formæ in una m̄i efficiunt pl̄t̄ homi-
nes, ita pl̄t̄ significatōes in una uocē efficiunt pl̄t̄ nomina.

Progas s̄t̄ nomina Figurata, & Progas h̄c̄t unam, an
pl̄t̄ significatōes, & uelut. Dico 1° Figurata n̄ unā simpl̄, s̄ h̄c̄t pl̄t̄ significatōes, et
uelut. Q̄, quia dua fr̄a in una materia efficiunt dua comp̄ diuisa: sed Figura
à casu, licet h̄c̄t unam uocem, h̄c̄t plures significatōes: q̄o tot erunt, quot fu-
erint significatōes: cum significatōes quædam dicit̄ in p̄t̄iōib; totid̄ habent uelut.

Dico 2°. Alaga p̄t̄ionis p̄p̄ia uicā imp̄iōne, & uelut significat
sua significata; ut ens, p̄m̄. Q̄, quia significata uicā significata q̄ tenet s̄ s̄t̄a, & ita efficiunt
quædam modo uocem t̄m̄, n̄ uicā sufficit unus uicā; adueta uicā ab uicā; quia h̄c̄t
Alaga; ut p̄m̄ immediate refer̄ ad uicā p̄ia, q̄ tenet s̄ s̄t̄a; Omnia uicā referunt
n̄r̄ immediate ad unam n̄m̄ uicā, & mediante illa referunt̄ ad pl̄t̄ in s̄a uicā; ut homo immediate significat n̄m̄ h̄m̄m̄ mediante uicā pl̄t̄ homines singulares.

Dico 3°. Alaga attributōis, & proportōis imp̄p̄ie h̄c̄t duas
imp̄iōes, & duas uelut; unam ad p̄m̄um Alagum, alteram ad secundaria. Q̄, quia h̄c̄t
Alaga imponunt ad significandum p̄m̄um Alagum q̄ simpl̄, & p̄p̄ie h̄c̄t fr̄m̄ signifi-
catōem per nōi: ad reliqua uicā Alagata catcadit̄ talis significatōe s̄t̄a uelut dicit̄ h̄c̄t
dicit̄ ad p̄m̄um, ad q̄t̄ subordinat̄. Etia hoc distinguit̄ ab Figuris à casu; quia
h̄c̄t h̄c̄t multas significatōes p̄m̄arias, n̄ subordinatas, s̄ casu imp̄p̄ie, q̄, s̄nt in
mente pl̄t̄ contentus: Alaga uicā habent multas significatōes in se subordinatas,
& à uicā imp̄p̄ie.

Progas 2°, quod in def̄iōe Figuratarum intelligi perilla uerbas
p̄iō sub̄ti. Q̄ 1°, illi essentiam; ita ut sensus sit uel Figurata digni fiare
c̄d̄ nomine uicā essentia; & p̄p̄ie, q̄ h̄c̄t uelut uelut; uel imp̄p̄ie, quales
h̄c̄t uelut uelut medales. Q̄ 2°, illi contentum mentalem, & def̄iōem, saltem uelut uelut
n̄m̄ Figuram h̄c̄t uelut uelut, & uelut illi in mente uelut uelut. Et dico

Progas

De Figuracis.

Propos 3. Quomodo sint st. centus. Res 1. Figuracis, & st. logo per attributionem, & proportionem in propria hinc in mente st. centus, fratres, & st. uos, & uos estis, & st. uos. P. 1. quia haec uia hinc dicitur impiois, ut uos fiat: & impiois sit mediante centus: qd dicitur dicitur impiois, dicitur etiam dicitur centus, fratres, & uos estis, & st. uos. 2. In st. logo non reperitur absoluta similitudo, ratione unius, possit formari unus conceptus formalis, & obiecti uos; quia in quibusdam est solum forma extrinseca; in alijs per Metaphoram: qd conueniunt plures conceptus.

Res 2. De st. logo proportiois propria pot fieri unus tm centus confusus, & imperfectus; & st. distinctus, & perfectus; qd de ente unus confusus, qui sit unus re, & re, id est unus in eundo, & multiplex in representando; & partibus uis entibus potuit dari st. distinctus. P. quia haec st. logo, sicut sunt plures, & rationes, ut alijs quo modo sicut qd centus fratres, representans illos, uis est unus in eundo, multiplex uo in representando, pot st. confusus, ut tenus in se determinat.

Obj. 1. Artes aut, nisi Figuracis cum ee illud, uis in mente uisnt plures centus: qd n potest fieri unum tm. Op. Artem loquentum fuisse de centibus perfectis, & distinctis, n de imperfectis, & n confusis. Et licet uis de uis, illi concludamus, unum centum distinctum; dicitur e multiplex in representando, qd n hinc centus uisnt.

2. Si centus potest representare, et erit Figuracis, sicut uisnt: hoc aut centus negat: qd ee illud. P. Ma; quo ex eo non est quia cum sit unum, sicut aduersas res obtinet n eientes in aliqua no smptr una: sed hoc ipsum tet centus qd etiam erit Figuracis. Op ad Ma, in reita licet posse: qd in Figuracis uisnt qd est impositionem ad libitum, qd n dai in centibus, quibus representois naturalis rerum; ideo non dicitur Figuracis.

3. Centus, qui multas representat, n de unis: qd uis, qd multas qd cot, dicit una. Op N Ma. Materiam est, quia representat est de indistincta obiecta centus, & effiat in imago obti: uo n illa e multiplex, et centus e multiplex: et uis sicut est intrinseca uis et dearticulata; & ideo multiplicata significat n multiplicat uis materialis.

Quaestio 2^a

De nonnullis uisibg P. uis.

Art. 12. Explicari desio, et natura uniuersos.

Non

Nomen Verum est id, quod eadem omnino significat, de quo dicitur
 apposto quod grandum est, atque de Pluribus. Res hinc Veri Veritas; Definitio ab
 Veritate, quod nomen est, et non verum subiecti non accommodata est eadem: Definitio
 habet idem nomen, et eadem estiam. Nomen de fratre tres rebus, et est significatio
 nomen, et convenientia, et conveniens in re, et non in re. Unum defectum huius
 defectus est frater complexum ea multis rebus, mater vero est una re. Nomen de
 vero Veri Veritas: dicitur de fratre unam rebus significat ad non significatam.
 Verum propter sumptum significat res vel res communes, late vero summi pro
 cumque re unius essentia licet sit singula; et hoc modo etiam Veritas non Veri
 non negat, sed est Allego. Quod dicitur Verum in participatum per participium, pro
 mania quodlibet non Veri; ut animal, et hoc secundum illius in se; ut homo,
 equus, felinus, canis. In defectu Veri proprie comprehenduntur Veritas par
 ticipantia; quia sola in se non Veri habent eadem nomen, et Verum. Quatuor
 autem regnum dicitur, ut alij dicunt Veri; 1°, ut sint Veri; 2°, ut non sint Veri
 talis una, 3°, ut multiplicentur in illis, et ut multiplicentur in illis, et ut
 illam eadem non significant. Definitio dicitur Veri pro superior, et inferior;
 quia non faciunt Veri. Definitio dicitur Veri Allego, quia non habent unam esse
 am. Definitio dicitur Veri pro una dicitur, quia non accidunt in re, quia multi
 pliantur. Definitio dicitur Veri non est Verum dicitur Verum, et hoc hinc rigorum re
 alij habent sumptum, quia de hoc dicitur, de illo non accidentatibus.

Dicitur item Veritas in essentialia, et accidentalia: illa sunt quae
 primum essentialia, haec accidentaliter. Artes sola essentialia definiunt; poterit ta
 men esse accommodari accidentaliter; quia sicut homo et equus habent eadem
 Verum sub fine patet; ita et equus, et hoc habet eadem sub re in rigum.
 Accidentaliter illa partem non habent; non vero est essentialia, quia includuntur
 in essentia aliquorum in se; et hoc est non accidunt in se, sicut est, si habeant formam
 illam non significatam. Est hoc non dicitur et definitio Veri accidentaliter.

Art. 2°

De Denominatiuis, et alijs nominibus.

Denominatiua sunt ea, quae ab aliquo priori habent non appellacionem sed di
 fferentiam casu, ut album. Et dicitur Denominatiua semper significant formam acci
 dentariam subto. Denominatiuum est medium in se formam, et subto: et
 respectu

De Equivocis.

ru fra fiet q' quor' condic' prima est ca'ca cum i'la in prio uoca b'li, 2^a dicit
 tos in fine, 3^a ca'ca in suo esse 4^a dicitur in modo essendi; Uq' album & co'ice
 albedine in initio, si ueniat in fine, deinde significat eandem form' in concreto, q'm
 a b'co significatur in abstracto.

Nu' subti, seu rei denominatae sunt Denominatiua duae
 condic' ; prima est, ut res denotata h'eat id' n'ri cum denotatiua; 2^a, ut Deno
 minatiuum n' dicat de re denominata ess'ate, sed accidentate; ut Cygnus
 denominat albg' accidentate. Pars u'la d'icentia casu' significat, &
 nominatiuum d'icere a Denominante n' tot' in fine no'is, sed etiam in in
 itio; quia Denotatiuum d'icere refert casu' denotante, & subto; Denomi
 nans est abstractum. Licet hoc nomen i' Grammatica, finiat' eadem modo
 pro ut est adiectiuum, & substantiuum; ad huc est d'icere; quia adiectiuum d'icatur
 concreto; Subtiuum u' Abstracte.

Adenda hic s' nomina, q' in uo' p'rio magis uidentur.
 1um non concretum, & Abstractum; concretum q' h'et comp'um, significandi
 modum, ut candidum, Homo; nam candidum d'icatur candorem in substantiuo; h'ic
 h'et n'riat' finalitatem in idem supposito. Abstractum est, q' simplicem ha
 bet modum significandi; ut candidus, & humilis, que u'ant' candidum, & humilita
 tem quasi perse' existentes, & in al'is. 2° Nomen connotatiuum, &
 absolutum; connotatiuum est, q' d'icatur aliquid adiacens i'ri adiacenti
 ut candidum, ueritum; que u'icant' candorem, & ueritatem ad d'icentem
 alicui subto. Absolutum significat aliquid non quasi adiacens
 alicui, ut Plato, Homo.

3° Nomen commune est, q' de p'rib' d'icatur, ut h'ic;
 Simple, seu Indiuum est, q' de uno solo d'icatur, ut Plato. 4° Nomen Transu
 nans est, q' de o'ib' q' ac' u'ic' u'ic' u'ic' d'icatur; ut ens, unum, uerum. Non
 Transu'ans est, q' d'icatur de u'ic'is, & n' u'ic'is; ut opinabile. 5° Nomen
 negatiuum, & positiuum; Positi u'ic'um duplex e' ; u'ic'um, & pri
 u'ic'um, primum e' in subto inopto in 2um in subto opto. Positiuum
 est, q' significat n'riem alicuius; ut Homo u'ic'us; 6° Nomina
 repugnantia sunt, que de ead' re n' p'ouat' uere aff'iri mari simul;
 ut album, & nigrum. Nomina non repugnantia sunt, q' de eadem
 re uere p'ouat' affirmari simul; ut doctus, & med'us.

cap. 4.

Cap. 4.

DE DECEM

Præntis.

In hoc capite dividit Artes novem simplicium in decem Categorias, seu Prædicamenta, quæ sunt Substantia, Quantitas, Qualitas, Relatio, Actio, Passio, Ubi, Situs, Duratio seu Quando, Habitus seu Habere.

Quæstio 1^a

De divo entis in Subiam, & Accidentia.

Art. 1^a

Cuplicat, & defenditur divisio.

Ens commune. Cum plerumque dividit immediate, et æquale in Subiam, & Accidentia. Quod dicitur sit immediata, quia, quia divisio est immediata, in se mediata in membris distincta, sed ita ut res sit in ea divisio: quod est immediata. Quod sit adæquata, quia, quia quod est, aut exit per se, aut non per se, sed in alio: si per se, in Subia, si in alio, est Accidentia: quod dicitur sit adæquata. Confiti, quia divisio, quod fit in membris, contra: dicitur opposita est adæquata: sed hæc divisio fit in membris distincte opposita, nimirum in se per se, et non per se: quod dicitur sit adæquata.

Unde colligitur, quod ipsum dividit in Subiam, & Accidentia: Nam Subia est ens perfectum in sua essentia, quia, ut existat, non dependet ab alio, ut a causa sui generis: licet, non, materia, & forma dependeat, inuicem, et tamen in eadem sit Subia; ac per non sit Accidentia. Accidentia est ens imperfectum, quia, ut existat, a Subia, ut Subia ultimo, & a causa alterius generis, et Præntis. Jam in divisum huiusmodi comprehendit omnem essentiam tam completam, quam incompletam.

Obj. 1^a. Per Art. in ens, & decem Præntia non mediata: sed divisio in Subiam, & Accidentia, est immediata, sequitur mediata.